

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Worden mensen ongelukkig van het nieuws?

Vliegenthart, R.; Boukes, M.

Publication date

2017

Document Version

Final published version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Vliegenthart, R. (null), & Boukes, M. (null). (2017). Worden mensen ongelukkig van het nieuws?., Stuk Rood Vlees. <http://stukroodvlees.nl/worden-mensen-ongelukkig-nieuws/>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Menu

Worden mensen ongelukkig van het nieuws?

DOOR **RENS VLEGENTHART** 12/09/2017 0 REACTIES

*Deze blog is geschreven samen met **Mark Boukes**, postdoctoraal onderzoeker aan de Universiteit van Amsterdam. Het onderzoek werd uitgevoerd met financiële ondersteuning van een NWO-VIDI beurs.*

Orkanen, misdaad, terrorismedreiging – zomaar een greep uit de onderwerpen die de afgelopen week in het nieuws waren: iedere dag worden we blootgesteld aan grote hoeveelheden negatief informatie. Je zou er bijna depressief worden. Recentelijk zijn er dan meerdere verhalen door journalisten opgetekend van mensen die het nieuws niet meer willen volgen ([hier](#), [hier](#) en [hier](#)). In een recent [artikel](#) onderzoeken wij of het inderdaad zo is dat nieuwsgebruik het mentale welzijn van televisiekijkers beïnvloedt.

Nieuws en politieke participatie

Vaak worden de positieve effecten van inhoudelijk nieuws benadrukt: mensen die het journaal kijken of de (online) krant lezen zijn beter geïnformeerd en kunnen daardoor op betere wijze politiek participeren. Het volgen van het nieuws is dus belangrijk vanuit democratisch oogpunt. De negatieve kanten van nieuwsconsumptie krijgen veel minder aandacht: wat doet al die berichtgeving, die toch grotendeels negatief van aard is, met het welzijn van de gebruiker?

Hard en zacht nieuws

Wij onderzochten hoe het mentale welzijn beïnvloed werd door het gebruik van ‘hard’ nieuws (informatieve programma’s zoals het journaal en actualiteitenprogramma’s) en ‘zacht’ nieuws (programma’s als *Editie NL* en *Hart van Nederland*). De eerste categorie wordt gekenmerkt door een grote focus op serieuze zaken,

conflict en een negatieve toon. Bij de tweede categorie komen meer berichten met positieve toon relatief vaker voor en is een boodschap vaak geframed met een focus op individuen (“human interest”) in plaats van maatschappelijke implicaties.

In ons onderzoek naar de gevolgen van deze soorten nieuws, richtten wij ons op wat in de literatuur het ‘hedonische’ aspect van welzijn genoemd wordt. Hierbij staan met name positieve gevoelens en plezier centraal. Het CBS gebruikt deze schaal bijvoorbeeld om de geestelijke gezondheid van de Nederlandse bevolking in kaart te brengen.

De effecten van nieuws op welzijn

Het onderzoek omvatte een drie-golf panelsurvey onder een steekproef van de Nederlandse bevolking: dezelfde mensen werden drie keer ondervraagd. Dit gebeurde in de eerste maanden van 2015, met steeds acht weken tussenpozen. In de eerste ronde werd respondenten hun mediagebruik uitgebreid gemeten en in alle drie de golven werden diverse vragen naar mentaal welzijn gesteld. Deze opzet biedt de mogelijkheid om zowel het verband tussen mediagebruik en aanvankelijke welzijn in kaart te brengen, maar ook om te zien hoe mentaal welzijn zich door de tijd heen ontwikkelt en of deze ontwikkeling samenhangt met hoeveel nieuws mensen consumeren.

De resultaten laten zien dat mensen die veel zacht nieuws kijken aanvankelijk een lager niveau van mentaal welzijn hebben, maar dat deze wel stijgt door de tijd heen. Het zou dus kunnen zijn dat mensen die minder lekker in hun vel zitten meer geneigd zijn om zachtere vormen van nieuws te selecteren. Het kijken van hard nieuws maakt voor het aanvankelijke niveau van mentaal welzijn niet uit, maar heeft wel een negatieve invloed op hoe mensen zich over de tijd heen voelen. Terwijl we een algemene positieve verandering in welzijn in de steekproef waarnamen, werden mensen die veel hard nieuws keken juist minder gelukkig. Dus inderdaad: consumptie van nieuwsprogramma’s waarin veel negativiteit en conflict naar voren komt zorgt ervoor dat mensen zich minder goed gaan voelen.

Constructieve journalistiek

Betekenen deze bevindingen dat journalisten en redacteuren maar moeten stoppen met negatieve berichten? Dat is een weinig realistisch scenario en bovendien niet wenselijk: juist deze berichten worden ook door het publiek als relevant en nieuwswaardig beschouwd. Wel zijn bijvoorbeeld initiatieven rond ‘**constructieve journalistiek**’, waarin gepleit wordt voor meer diepgaande journalistiek voorbij een oppervlakkige analyse van problemen en schuldigen, en indirect voor minder negativiteit, de moeite waard. Behalve het aanwijzen van de problemen kan dergelijke journalistiek ook oorzaken en oplossingen aandragen, waarmee het publiek met een meer gerustgesteld gevoel de televisie kan uitschakelen.

IN CATEGORIE: [KIEZERS EN PUBLIEKE OPINIE](#), [MEDIA](#)

TAGS: [DEMOCRATIE](#), [HARD NIEUWS](#), [TELEVISIENIEUWS](#), [WELZIJN](#), [ZACHT NIEUWS](#)

Over de auteur

Rens Vliegenthart

Rens Vliegenthart (1980) is hoogleraar Media en Samenleving bij de afdeling communicatiewetenschap aan de Universiteit van Amsterdam. Daarnaast is hij lid van de Jonge Akademie van de KNAW en editor van het politicologische tijdschrift Acta Politica. In zijn onderzoek houdt hij zich bezig met de interactie tussen media en politiek en de effecten van mediaberichtgeving op kiezers.

Website: <http://rensvliegenthart.com>

Sociale media links

Geef een reactie